

PROGRAMUL DE REVITALIZARE URBANĂ AL ORAȘULUI RÎȘCANI

pentru anii 2023-2027

Rîșcani, 2022

Primăria orașului Rîșcani

Date de contact:

Persoana responsabilă de revitalizare urbană

Pîntea Anna

Telefon: +373 69895605

Email: primariariscani@yandex.com

Programul de Revitalizare Urbană al orașului Rîșcani a fost elaborat în baza principiilor de participare, transparență și parteneriat. Programul a fost aprobat de către Consiliul orășenesc Rîșcani prin Decizia nr. 09/12 din 16 decembrie 2022

Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului „Dezvoltare urbană sustenabilă în Regiunea de Dezvoltare Nord” implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord din sursele Fondului de granturi regionale pentru dezvoltare urbană. Fondul de granturi regionale pentru dezvoltare urbană este un instrument al Solidarity Fund PL în Moldova, finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polonia în cadrul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare – Polish aid și este implementat în parteneriat cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova.

MINISTERUL INFRASTRUCTURII
ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

Agencia de
Dezvoltare Regională
Nord

CUPRINS

I.	INTRODUCERE	
1.1	Descrierea generală a orașului.....	6
1.2	Conceptul de Revitalizare Urbană.....	6
1.3	Legăturile programului cu documentele strategice.....	8-9
II.	ANALIZA ORAȘULUI – DETERMINAREA ZONELOR DEGRADATE ȘI A ZONEI DE REVITALIZARE	
2.1	Delimitarea zonelor orașului	10
2.2	Descrierea metodologiei de studiu.....	11
2.3	Analiza diferențelor între părțile orașului.....	12
2.3.1	Sfera socială.....	13
2.3.2	Sfera economică.....	14
2.3.3	Sfera de mediu.....	16
2.3.4	Sfera spațial-funcțională.....	17-18
2.3.5	Sfera tehnică.....	19
2.4	Identificarea zonelor degradate.....	20
2.5	Determinarea zonei de revitalizare urbană.....	21
III.	ANALIZA PROFUNDĂ A ZONEI DE REVITALIZARE URBANĂ	
3.1	Descrierea zonei de revitalizare urbană.....	22
3.2	Analiza situației din anumite persepective:	22
3.2.1	Sfera socială.....	22
3.2.2	Sfera economică.....	23
3.2.3	Sfera de mediu.....	24
3.2.4	Sfera spațial-funcțională.....	25
3.2.5	Sfera tehnică.....	25
IV.	VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE A ZONEI DE REVITALIZARE.....	26
V.	PROIECTELE DE REVITALIZARE URBANĂ	27-42
VI.	CADRUL FINANCIAR.....	43

VII.	IMPLEMENTAREA ȘI MANAGEMENTUL PROGRAMULUI DE REVITALIZARE.....	44
VIII.	MONITORIZAREA ȘI EVALUARE IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI DE REVITALIZARE.....	46
IX.	ANEXE.....	49

ACRONIME

ADR	– Agenția de Dezvoltare Regională
APL	– Administrația Publică Locală
FNDRL	– Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și locală
ÎMM	– Întreprinderi mici și mijlocii
LD	– Liniile directoare privind revitalizarea urbană
MIDR	– Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
PUG	– Plan Urbanistic General
PRU	– Program de Revitalizare Urbană
RDN	– Regiunea de Dezvoltare Nord
RM	– Republica Moldova
RU	– Revitalizare urbană
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Regională

I. INTRODUCERE

1.1.Descrierea generală a orașului

Orașul Rîșcani este o localitate din Regiunea de Dezvoltare Nord al Republicii Moldova și este amplasată la granița cu România, la o distanță de 172 km de Chișinău, capitala Republicii Moldova și la 45 km de orașul Bălți. El este centrul administrativ, economic și cultural al raionului Rîșcani.

Orașul este amplasat pe un platou, între dealuri separate, la altitudinea de 130 metri față de nivelul mării. Suprafața totală a orașului este de 817,49 ha.

Locuitorii orașului Rîșcani au acces la infrastructura rutieră națională, prin intermediul autostrăzii M14 situată la 5 km distanță de la or. Rîșcani. De asemenea, au acces la infrastructura de transport feroviar, care se află la o distanță de 25 km de stația Drochia și la 41 km de stația Bălți.

Populația totală a localității constituie 11.243 de locuitori, 47.46% fiind bărbați, iar 52.54% femei. Structura etnică a populației orașului arată astfel: 55.36% - moldoveni/români, 29.85% - ucraineni, 8.39% - ruși, 0.17% - găgăuzi, 0.28% - bulgari, 0.06% - evrei, 0.29% - polonezi, 5.06% - țigani, 0.54% - alte etnii.

În documentele istorice, localitatea Rîșcani se menționează pentru prima dată în anul 1602.

Conform datelor statistice, în localitate sunt înregistrate circa 200 entități economice, specializate preponderent în domeniul agroindustrial și de prelucrare a produselor agricole, industria extractivă și a materialelor de construcție, industria ușoară.

1.2 Conceptul de Revitalizare Urbană

Revitalizarea urbană este *un proces de eliminare dintr-o stare de criză a zonelor urbane degradate, desfășurat în mod complex, prin acțiuni integrate teritorial și desfășurate de către administrațiile locale prin parteneriate locale, regionale, naționale eficiente în baza unui program de revitalizare*”.

Conceptul de RU vine în schimbarea paradigmei urbane privind modul de planificare, finanțare, dezvoltare și guvernare a orașelor, bazat pe necesitățile actuale și de perspectivă, pe specificul fiecărei zone în parte a orașelor și are ca scop, îmbunătățirea calității și creșterea

atractivității mediului urban și a proiectării urbane în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății în ansamblu.

Crearea sistemului de RU în Republica Moldova este un proces inițiat în baza schimbului de experiență în cadrul proiectului „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Moldovei 2016 – 2020 în domeniul politicii urbane și de dezvoltare urbană” (2017-2019), implementat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova în colaborare cu Ministerul Investițiilor și Dezvoltării Economice din Republica Polonă și Reprezentanța Fundației „Fundacja Solidarności Międzynarodowej” în Republica Moldova/Solidarity Fund PL în Moldova. În această perioadă mai multe orașe din Republica Moldova au elaborat PRU.

În orașul Rîșcani, procesul de revitalizare urbană a demarat în iulie 2022, atunci când primăria orașului a participat la concursul organizat în cadrul proiectului „*Dezvoltare urbană sustenabilă în Regiunea de Dezvoltare Nord*” realizat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord din sursele Fondului de granturi regionale pentru dezvoltare urbană. Urmare concursului desfășurat, Primăria Rîșcani și a fost selectată pentru a beneficia de suport tehnic și metodologic din partea ADR Nord și Solidaritu Fund PL în Moldova în elaborarea Programului de Revitalizare Urbană.

PRU a or. Rîșcani a fost elaborat în conformitate cu Liniile directoare privind revitalizarea urbană și Ghidul privind revitalizarea urbană pentru orașele din Republica Moldova. Pe tot parcursul elaborării programului a fost asigurat un proces participativ și eficient de luare a deciziilor. Prin dispoziția Consiliului Local Rîșcani nr. 110 din 02.08.2022 a fost desemnată persoana responsabilă pentru elaborarea programului respectiv (Anna Pîntea, specialist al Primăriei or. Rîșcani) și a fost creat Comitetul de Coordonare din cadrul Primăriei care a oferit sprijin pe tot parcursul elaborării programului.

Prin acest Programul se propune să fie îmbunătățită calitatea și creșterea atractivității mediului orașului în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății în ansamblu. Se propune să fie renovate cartierele de blocuri locative, edificiile istorice cu valoare de patrimoniu, îmbunătățite condițiile de trai și a calității mediului (inclusiv gestionarea deșeurilor, gospodărirea apelor și a spațiilor verzi), reamenajarea și modernizarea spațiului public - zone de agrement, piețe, scuaruri, parcuri, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii prin alimentarea cu apă potabilă, canalizarea menajeră și pluvială, alimentarea cu gaze în zonele necesare, energie electrică și iluminatul public, drumuri și rețele de transport.

1.3 Legăturile programului cu documentele strategice

Programul de Revitalizare Urbană al or. Rîșcani este corelat cu late documente de politici de nivel local, regional și național.

Strategia de Dezvoltare Locală a orașului Rîșcani pentru anii 2022-2026 – principalul document strategic de nivel local, aprobat prin Decizia Consiliului Local nr. 05/05 din 11 august 2022 și are drept scop primordial creșterea nivelului de trai a populației. Obiectivul principal al Strategiei este de a susține parteneriatele, valorificând maximal oportunitățile de cooperare națională și transfrontalieră pentru creșterea economiei, atragerii investițiilor și asigurarea cetățenilor cu locuri de muncă, reducând decalajele de dezvoltare în raport cu alte orașe din regiune. Prin realizarea Strategiei se urmărește în viitor crearea condițiilor necesare pentru dezvoltarea unui mediu atractiv de afaceri, utilizarea și gestionarea eficientă a resurselor, amenajarea zonelor turistice, îmbunătățirea stării mediului natural.

Liniile directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova

Liniile directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova, reprezintă un document elaborat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în parteneriat cu Ministerul Investițiilor și Dezvoltării din Polonia și adresat autorităților administrației publice, inclusiv persoanelor responsabile de gestionarea proceselor de RU. Liniile directoare stabilesc modul de elaborare a Programelor de Revitalizare Urbană, condițiile pentru implementarea Programelor și proiectelor de revitalizare urbană și indică modalități de asigurare a complementarității intervențiilor pentru proiectele de revitalizare urbană din diverse surse de finanțare.

Programul Operațional Regional Nord 2022-2024 principalul document de programare strategică elaborate la nivel regional și aprobat prin decizia Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord nr.3 din 28 februarie 2022. Strategia stabilește prioritățile de dezvoltare în Regiune de Nord a Republicii Moldova, inclusive și pe dimensiunea revitalizării orașelor mici și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice.

Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2021-2028 – principalul document sectorial de planificare a politicii de dezvoltare regională elaborat de către Ministerul Infrastrurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), aprobată prin HG nr.40 din 26.01.2022. Una din prioritățile strategice ale SNDR ține de consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în calitate de motoare de creștere a competitivității regiunilor.

II. ANALIZA ORAȘULUI – DETERMINAREA ZONELOR DEGRADATE ȘI A ZONEI DE REVITALIZARE

2.1 Delimitarea zonelor orașului

Prima etapă a procesului de elaborare a PRU a or. Rîșcani a constat în delimitarea orașului în zone urbane, cu scopul de a le identifica pe cele degradate. Pentru determinarea zonelor degradate și ulterior identificarea zonei de revitalizare, orașul Rîșcani a fost divizat în 4 sectoare. La baza delimitării au stat cunoștințele locuitorilor despre oraș și diferențele dintre zonele orașului. La fel, s-a ținut cont de faptul ca zonele urbane să aibă un caracter relativ uniform, pentru a asigura comparabilitatea datelor.

Figura 1. Delimitarea or. Rîșcani pe zone urbane

Toate zonele orașului au fost analizate în conformitate cu cinci categorii de indicatori: sociali, economici, de mediu, spațial-funcționali și tehnici. Datele pentru realizarea diagnozei au fost colectate din diverse surse: Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei (DASPF), Secția Statistică Rîșcani, Oficiul Stării Civile, Inspectoratul de Poliție, etc.

Zonele degradate sunt determinate de acumularea fenomenelor sociale negative, însoțite de probleme economice, de mediu, de infrastructură sau spațial-funcționale din localitate.

Pentru comparabilitatea unităților de analiză, la delimitarea zonală s-a ținut cont de suprafața zonelor și numărul populației care locuiește în aceste, conform datelor prezentate în tabelul nr.1.

Tabel 1. Delimitarea zonelor, nr. populației și suprafața zonei

Nr.	Zona	Numărul de locuitori	%	Suprafața (ha)	%
1.	Centru	3244	28,8	111	14,5
2.	Ivanușca	1840	16,4	166	21,7
3.	Malinovca	3028	27,0	254	33,2
4.	Copăceanca	3131	27,8	234	30,59
5.	TOTAL	11243	100,0	765	100

Zona nr. 1 reprezintă Centrul orașului Rîșcani

Zona Centru este una din cele mai dezvoltate zone din oraș datorită fondului locativ cu case multietajate cu 5 etaje, concentrării populației și agenților economici, prezenței spațiilor de cultură și agrement. La fel, în această zonă își au sediul majoritatea instituțiilor administrative și socio-culturale.

Zona nr. 2 reprezintă cartierul Ivanușca

Această zonă este despărțită de centrul orașului de râulețul Copăceanca. În această zonă sunt mai multe case la sol decât la bloc. Aici este amplasată Școala Profesională din Rîșcani, la fel își desfășoară activitatea Fabrica de Lactate”Lactis”.

Zona nr. 3 reprezintă cartierul Malinovca

În această zonă sunt situate case la sol cât și case la bloc cu 5 și 2 etaje. Această zonă este despărțită de cartierul Copăceanca de iazul orășenesc. Cartierul este slab dezvoltat în infrastructură: apă și canalizare, spații verzi, terenuri de joacă pentru copii. Această zonă dispune de transport public însă sunt insuficiente stații de așteptare. În zonă sunt amplasate Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Școala Auto și Moldsilva.

Zona nr. 4 reprezintă cartierul Copăceanca

Este una dintre cele mai vechi și populate zone din localitate. În acest cartier fondul locativ este reprezentat din case la sol. Zona dispune de rețele de apă, totodată lipsesc rețelele de

canalizare. În zona nu există terenuri de joacă pentru copiii amenajate, spații verzi. Prin zonă circulă transportul public, doar că nu sunt stații de așteptare.

2.2 Descrierea metodologiei de studiu

Cele 4 zone delimitate ale orașului Rîșcani au fost analizate prin prisma indicatorilor sociali, economici, spațial-funcțional, de mediu și tehnici. Fiecare indicator a avut o valoare numerică, având astfel o sursă veritabilă, oferită de direcțiile primăriei, de instituțiile publice din orașul Rîșcani sau subdiviziunile structurale ale acestora sau din statistica oficială.

Pentru determinarea unei valori comparabile între sectoare, fiecare indicator a fost împărțit la 1000 de locuitori. Respectiv, ratele indicatorilor per zone au fost comparate cu valorile medii pe oraș, astfel prezentându-se diferențele dintre zonele analizate. Zonele orașului în care au fost concentrate cele mai multe probleme și fenomene negative în raport cu media pe oraș și alte zone, a servit drept premisă la determinarea zonei degradate din orașul Rîșcani. De asemenea, pentru luarea deciziei finale au fost efectuate vizite în teren, în cadrul cărora au avut loc discuții directe cu locuitorii și au fost identificate cele mai importante probleme și necesități din zonă.

Tabel 2. Lista Indicatorilor utilizați în analiza sectoarelor orașului

Domeniu	Denumire Indicator	Sursa	Valoarea nivelului orașului	Rata per 1000 locuitori
<i>Social</i>	Nr. de șomeri	Agenția privind Ocuparea Forței de muncă	109	9,69
	Familii social-vulnerabile cu copii până la 18 ani	Direcția asistență socială și protecția familiei Rîșcani	125	11,12
	Persoane care beneficiază de asistență la domiciliu	Direcția asistență socială și protecția familiei Rîșcani	105	9,34
	Persoane care beneficiază de prestație socială	Direcția asistență socială și protecția familiei Rîșcani	6467	575,20
	Persoane cu nevoi speciale	Direcția asistență socială și protecția familiei Rîșcani	546	48,56
	Numărul de utilizatori bibliotecă	Biblioteca publică Rîșcani	1706	151,74
	Nr. adresărilor la medicul de familie	Centrul Medicilor de Familie Rîșcani	16061	1428,53

Economic	Agenți economici	Secția Statistică Rîșcani	199	17,70
Mediu	Puncte de colectare a deșeurilor autorizate	Primăria orașului Rîșcani	53	4,71
	Prezența spațiilor verzi	Primăria orașului Rîșcani	7	0,62
Spațial-funcțional	Servicii publice în zonă	Primăria orașului Rîșcani	30	2,67
	Locuri de joacă	Primăria orașului Rîșcani	5	0,44
	Spații verzi	Primăria orașului Rîșcani	7	0,62
	Conexiunea la transport public	Primăria orașului Rîșcani	3	0,27

2.3 Analiza diferențelor între părțile orașului

În cadrul acestui subcapitol vor fi prezentate domeniile specifice analizate. Ca urmare a identificării ratelor indicatorilor la nivelul fiecărei zone a fost elaborat câte un tabel per domeniu analizat prin care a fost asigurată comparabilitatea zonelor în raport cu valoarea medie pe oraș. În tabel sunt prezentate ratele per 1000 locuitori pentru fiecare indicator la nivelul fiecărei zone, cât și rata per 1000 locuitori la nivel de oraș. Astfel, indicatorii zonelor care reflectă fenomene negative comparativ cu media pe oraș vor fi înserați cu culoarea roșie. Respectiv zonele, care vor acumula cele mai multe fenomene negative, se vor califica în categoria zonelor degradate.

2.3.1. Sfera socială

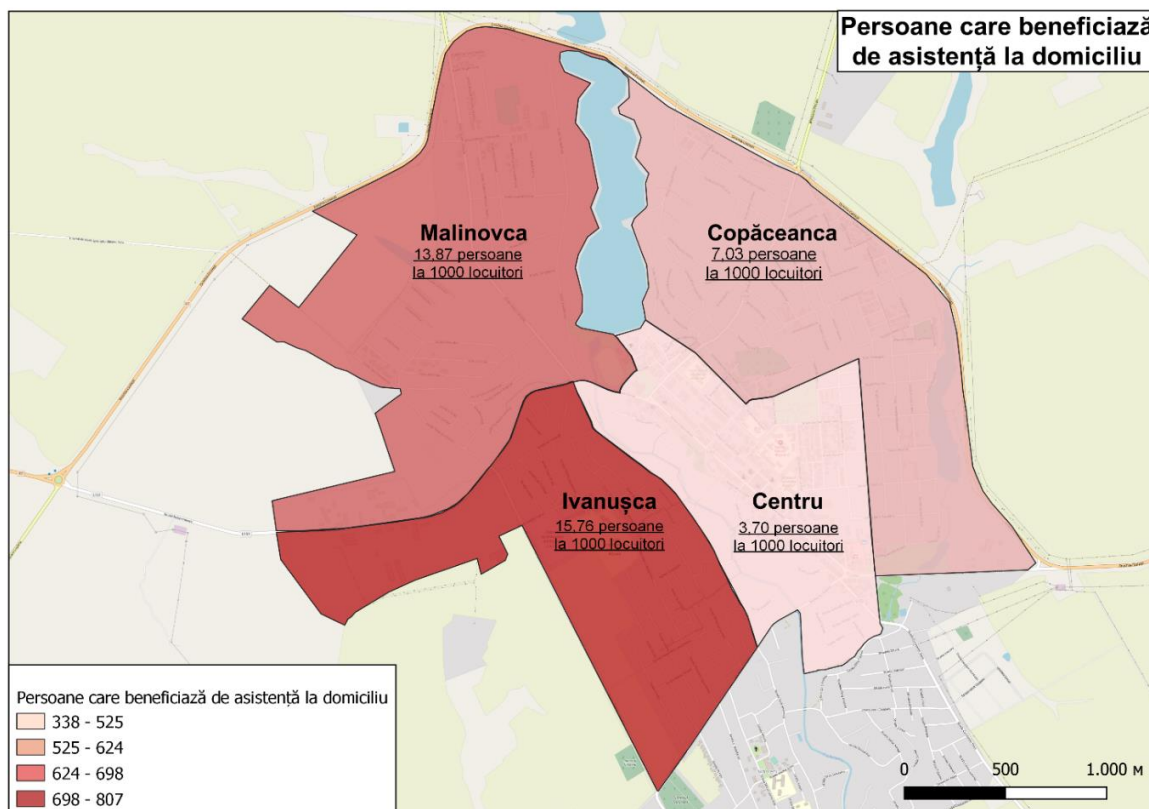
Domeniul social are cea mai mare importanță în determinarea zonei degradate a orașului, respectiv a zonei de revitalizare. În analiza sferei sociale au fost utilizați 7 indicatori.

Tabelul 3. Domeniul social

Nr.	Ind. raportat la 1000 loc.	Total oraș	Centru	Ivanușca	Malinovca	Copăceanca
1	Nr. de șomeri	9,69	8,32	8,15	12,88	8,94
2	Familii social vulnerabile cu copii până la 18 ani	11,12	4,01	17,93	17,17	8,62
3	Persoane care beneficiază de asistență la domiciliu	9,34	3,70	15,76	13,87	7,03

4	Persoane care beneficiază de asistența socială	575,20	661,22	807,07	587,52	337,91
5	Persoane cu nevoi speciale	48,56	39,15	55,43	66,05	37,37
6	Nr. utilizatori ai bibliotecii	151,74	131,01	182,07	167,11	140,53
7	Nr. adresărilor la medicul de familie	1428,53	906,91	2075,54	1775,43	1253,27

Conform indicatorilor din componenta mediului social observăm că cele mai degradate zone sunt Ivanușca și Malinovca. Totuși, este de menționat, că doar zona Malinovca înregistrează ratele la toți indicatorii sociali regresivi peste rata medie pe oraș, fapt ce scoate în evidență nivelul înalt al fenomenelor negative din zonă. Astfel, în zona Malinovca sunt cele mai multe familii social vulnerabile cu copii până la 18 ani, persoane care beneficiază de asistență la domiciliu și persoane cu nevoi speciale, șomeri, dar și adresări la medicul de familie.

Figura 2. Persoane care beneficiază de asistență la domiciliu pe zone urbane în or. Rîșcani

2.3.2. Sfera economică

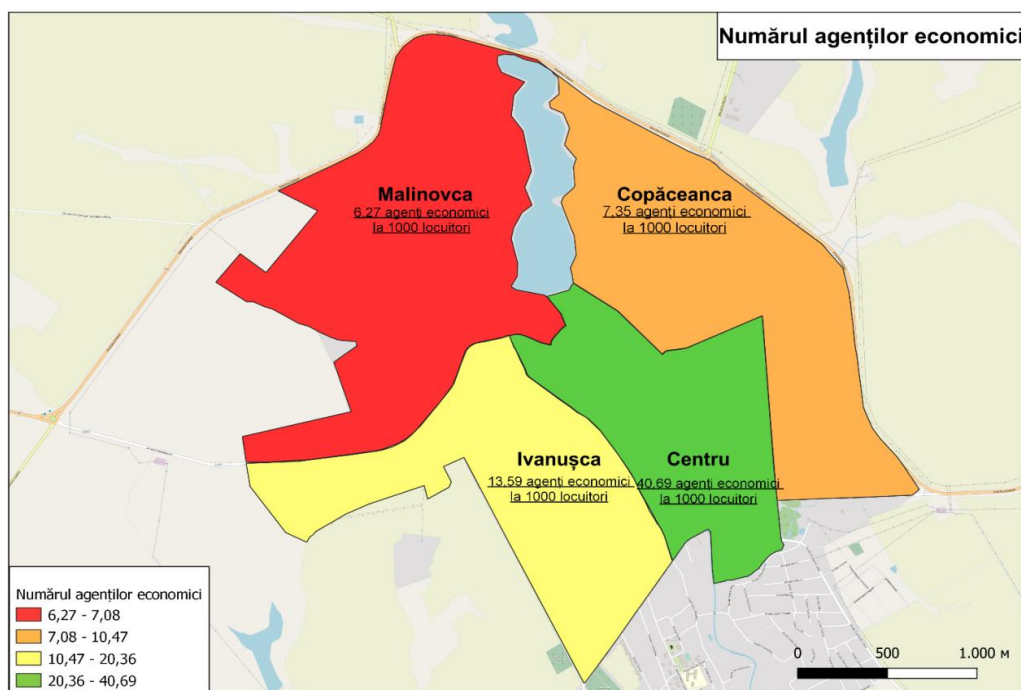
Profilul și specializarea economică al orașului Rîșcani este orientat spre domeniul agroindustrial și de prelucrare a produselor agricole, industriei extractive și a materialelor de construcție, industriei ușoare, precum și a industriei de producere și redistribuire a energiei electrice. Ponderea sectorului agricol constituie 70%, iar a sectorului industrial – 11%.

Cei mai activi agenți economici sunt: SA „Avis-Nord”-agricol, SA „Lactis”- fabrica de brânzeturi, SA „Argon-Sigma”-producerea mobilei, „Fantazia-Oc” SA-cusătorie, „Gordincom” SRL-fructe uscate, „Anatol Jușca” ÎI – prelucrarea metalului.

Tabelul 4. Domeniul economic

Nr.	Ind. raportat la 1000 loc.	Total oraș	Centru	Ivanușca	Malinovca	Copăceanca
1	Nr. agenților economici	17,70	40,69	13,59	6,27	7,35

Pentru analiza sferei economice a orașului a fost utilizat doar un singur indicator: nr. agenților economici care își desfășoară activitatea în oraș. Din datele tabelului 4 rezultă, că majoritatea agenților economici care activează în oraș sunt concentrați în zona Centru, aceasta poziționându-se cu mult peste media pe oraș. Celelalte trei zone înregistrează la acest capitol valori sub media pe oraș. Totodată, zona Malinovca are cel mai mic număr de agenți economici activi.

Figura 3. Numărul agenților economici repartizați pe zone urbane în or. Rîșcani

2.3.3. Sfera de mediu

În orașul Rîșcani se atestă un grad sporit de poluare a solurilor, apelor cauzat preponderent de infrastructura slab dezvoltată de colectare a deșeurilor. Evacuarea deșeurilor în or. Rîșcani se efectuează de către ÎM „Gospodăria Comunală Rîșcani”. În prezent, o mare parte a deșeurilor menajere sunt eliminate prin utilizarea depozitelor de deșeuri neconforme, care în majoritatea cazurilor nu sunt autorizate și reprezintă o sursă majoră de poluare a solului și a apelor subterane. Un grad sporit de poluare are râul Copăceanca, pe malurile căruia sunt prezente un număr sporit de gunoiști spontane.

Un alt factor ce contribuie major la poluarea apelor este ineficiența și insuficiența stațiilor de epurare a apelor și a sistemelor de canalizare. Prin urmare or. Rîșcani se confruntă cu o serie de provocări pe dimensiunea protecției mediului, inclusiv:

- Deversarea apelor uzate insuficient epurate de la stațiile de epurare din or. Rîșcani;
- Lipsa sistemelor de canalizare și stațiilor de epurare a apelor uzate;
- Depozitarea deșeurilor menajere solide pe platforme care nu sunt special amenajate (gunoiștile coordonate), existența gunoiștilor nesancționate;
- Utilizarea necontrolată în agricultură a produselor de uz fitosanitar, inclusiv și în zona de protecție a bazinelor de apă.

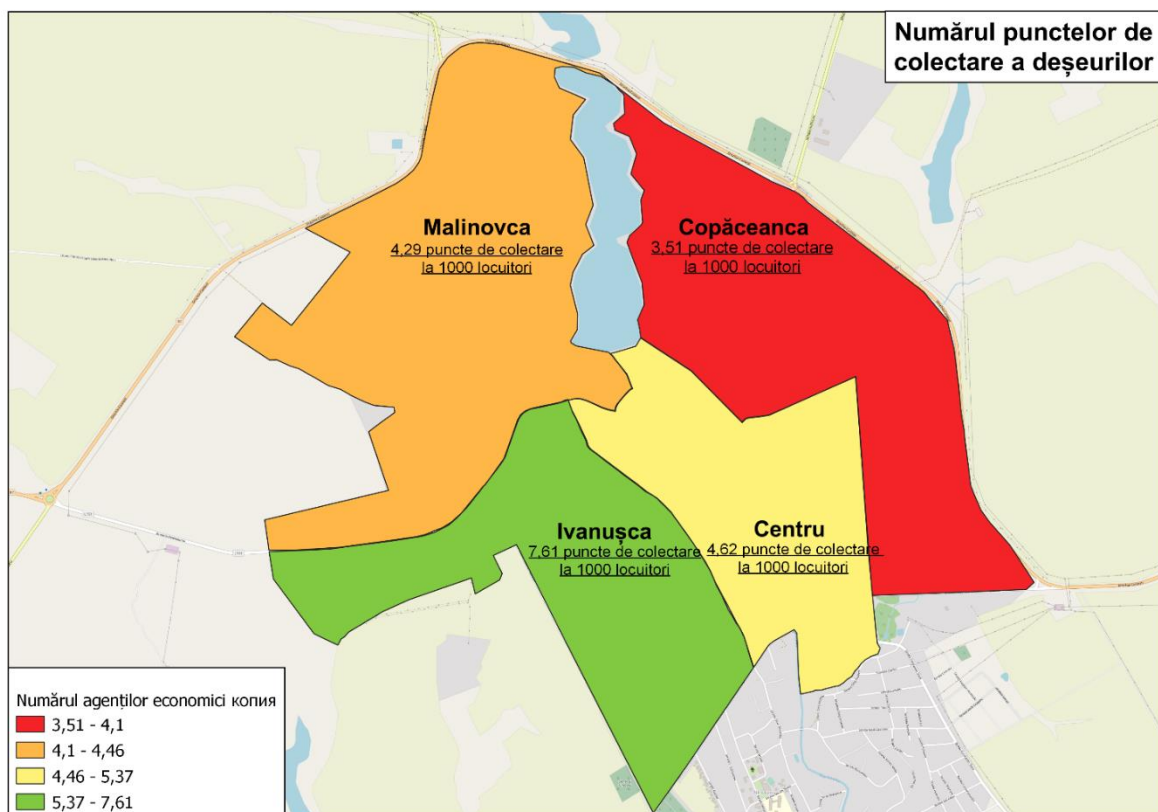
Pentru analiza domeniului de mediu a fost utilizat indicatorul numărul punctelor de colectare a deșeurilor.

Tabelul 5. Domeniul de mediu

Nr.	Ind. raportat la 1000 loc.	Total oraș	Centru	Ivanușca	Malinovca	Copăceanca
1	Nr. puncte de colectare a deșeurilor	4,71	4,62	7,61	4,29	3,51

Potrivit ratelor indicatorilor din tabel, putem concluziona, că zonele Centru, Malinovca și Copăceanca sunt cel mai scăzut grad de dotare cu puncte de colectare a deșeurilor. Acest fapt, în mare parte este determinat de repartizarea neuniformă a punctelor de colectare a deșeurilor și necorelarea acestora cu numărul populației din zone.

Figura 4. Numărul punctelor de colectare a deșeurilor autorizate repartizate pe zone urbane în or. Rîșcani

2.3.4. Sfera spațial-funcțională

Tabelul 6. Domeniul spațial-funcțional

Nr.	Ind. raportat la 1000 loc.	Total oraș	Centru	Ivanușca	Malinovca	Copăceanca
1	Nr. servicii publice	2,7	8,3	0,5	0,7	0
2	Locuri de joacă	0,44	0,62	0,54	0,33	0,32
3	Spații Verzi	0,62	0,62	0,54	0,66	0,64
4	Nr. transportului public	0,27	0,31	0,54	0,33	0,32

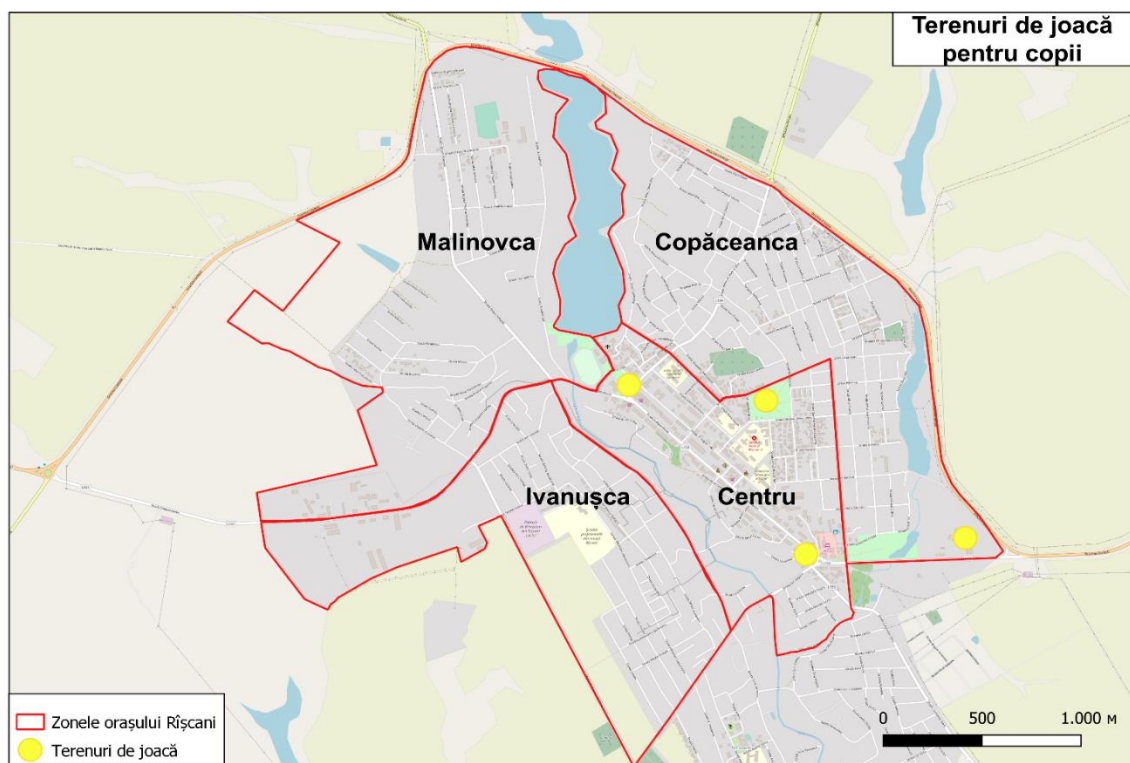
La capitoul analizei spațiale - funcționale, a fost examinată disponibilitatea serviciilor sociale în zonele supuse analizei. Au fost considerate, în principal, serviciile educaționale (grădinițe, școli, colegii), instituții medico-sanitare, instituții culturale și instituții de securitate

publică. Accesul la aceste servicii are o importanță deosebită în rezolvarea problemelor cu care se confruntă cetățenii.

Iar lipsa acestor instituții și servicii are un impact negativ asupra pregătirii profesionale și ulterior asupra angajării oamenilor în câmpul muncii. Prezența instituțiilor și serviciilor medicale în zonă au un impact important asupra sănătății, deci și a calității vieții locuitorilor.

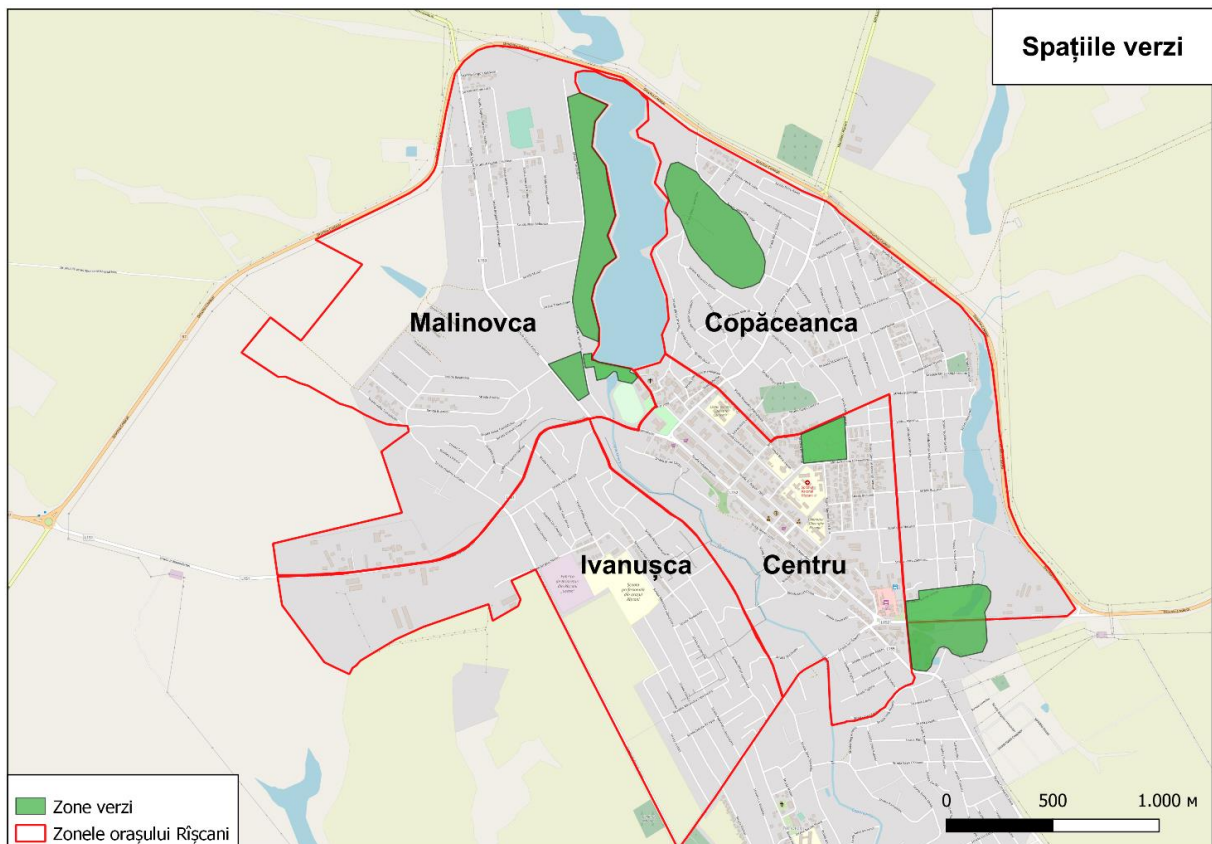
Reieșind din datele tabelului 6, practic toate instituțiile sociale sunt amplasate în zona Centru. Zonele Ivanușca și Malinovca se poziționează sub media orașului la acest capitol (în zona Ivanușca fiind amplasată o școală profesională și zona Malinovca - colegiul agroindustrial și școala auto). Iar zona Copăceanca este restantă pe această dimensiune, dat fiind faptul că aici nu există nicio instituție publică socială.

Un element esențial de infrastructură socială reprezintă locurile de joacă pentru copii, care sunt importante pentru dezvoltarea sănătoasă a acestora și deprinderea de noi abilități și competențe. Este de menționat, că actualmente, terenurile de joacă au echipamente din metal și plastic sunt inestetice și plictisitoare, cu puțin spațiu verde. Ele nu reprezintă un mediu natural și frumos nici pentru copii, nici pentru îngrijitorii lor.

Figura 5. Terenuri de joacă pentru copii pe zone urbane în or. Rîșcani

De asemenea pentru sfera spațial-funcțională, s-a analizat existența în zonele orașului a spațiilor verzi (parcuri, scuaruri, gazoane), care oferă locuitorilor surse de sănătate și relaxare și care susțin protecția mediului. Din datele tabelului 6 rezultă, că practic toate zonele ale orașului dispun de spații verzi. Doar că aceste spații verzi se află într-o stare degradată, nu dispun de un mobilier stradal corespunzător, la fel lipsește și iluminatul stradal.

Figura 6. Spații verzi pe zone urbane în or. Rîșcani

În ceea ce privește transportul public, putem menționa, că prin oraș circulă 3 autobuze, care sunt în stare bună. Totuși, și pe dimensiunea exploatării și dezvoltării rețelei de transport se conturează probleme, și anume:

1. Resurse insuficiente pentru reconstrucția și reparația drumurilor;
2. Sectoare de drumuri deteriorate, greu accesibile pentru oameni.
3. Uzarea unităților de transport din cauza stării nesatisfăcătoare a rețelei de drumuri

Analizând sfera spațial-funcțională a orașului, în baza indicatorilor din tabelul 6, putem concludiona, că zonele Malinovca și Copăceanca sunt restante la acest capitol, înregistrând cele mai multe fenomene negative în raport cu media pe oraș

2.3.5. Sfera tehnică

Tabelul 7. Domeniul tehnic

Nr.	Ind. raportat la 1000 loc.	Total oraș	Centru	Ivanușca	Malinovca	Copăceanca
1	Nr. gospodărilor conectate la apeduct	399,45	395,81	597,83	346,76	337,59
2	Nr. gospodărilor conectate la canalizare	177,33	209,00	192,93	81,24	84,64

Analiza indicatorilor tehnici a fost realizată în baza indicatorilor de conectivitate la utilitățile publice și infrastructură. Toate sectoarele orașului sunt conectate la rețelele de apeduct, gaz, telefonie, internet, energie electrică. Rețeaua de canalizare este dezvoltată neproportional în sectoarele or. Rîșcani, conductele fiind învechite.

Serviciul de apă și canalizare la nivelul or. Rîșcani este furnizat de către Întreprinderea Municipală “Gospodăria comunală Rîșcani”. Lungimea apeductului în orașul Rîșcani constituie 53,4 km. În jur de 4491 gospodării sunt conectate la rețelele de apeduct. Turnurile de apă sunt în stare satisfăcătoare, unele din ele necesită a fi reparate. Țevile sunt vechi. Populația conectată la apeduct este în jur de 65%.

Rețeaua de canalizare a orașului are o lungime de 20,7 km. În localitate există o stație de epurare, iar circa 1544 de gospodării au acces la canalizare. Stația de epurare este veche și necesită investiții pentru a fi reabilitată.

Din datele tabelului 7 rezultă, că cea mai precară situație în ceea ce privește conectarea gospodăriilor la apă și canalizare se înregistrează în zonele Malinovca și Copăceanca.

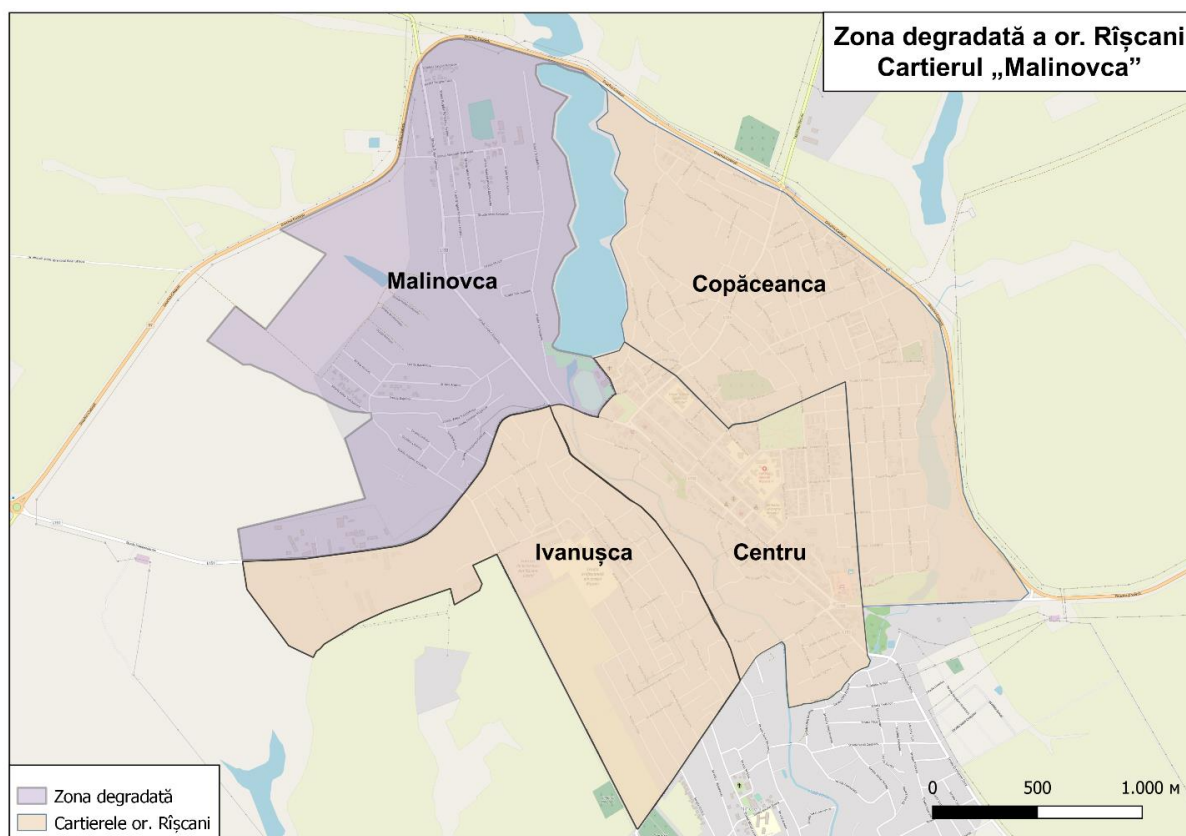
2.4 Identificarea zonelor degradate

Pentru determinarea zonelor degradate s-a ținut cont de recomandările indicate conform Liniilor directe privind revitalizarea urbană în Republica Moldova, *zona degradată se identifică printr-o acumulare de fenomene sociale specifice, negative, care sunt adițional însoțite de fenomene negative, în cel puțin una dintre următoarele domenii: economic, mediu, tehnic sau spațial-funcțional.*

În rezultatul analizei cantitative realizate, în baza ratelor indicatorilor per 1000 locuitori, pentru fiecare domeniu și pentru fiecare zonă, a fost stabilit că sectoarele urbane în care se

înregistrează o intensitate mai înaltă a problemelor sociale, dar și prezența problemelor în alte sfere analizate sunt: Zonele Ivanușca și Malinovca.

Decizia finală de stabilire a zonei degradate fost luată în urma vizitelor în teren și a discuțiilor cu locuitorii zonelor. Astfel, în urma problemelor, necesităților identificate, dar și a potențialului de dezvoltare a zonelor, drept zonă degradată a fost selectată Zona Malinovca.

Figura 7. Delimitarea zonei degradate în or. Rîșcani

2.5 Determinarea zonei de revitalizare urbană

Conform Liniilor directe privind revitalizarea urbană în Republica Moldova, zona de revitalizare este zona care cuprinde întregul teritoriu sau o parte din zona degradată, caracterizată printr-o concentrare specifică a fenomenelor negative, pentru care, datorită importanței semnificative pentru dezvoltarea locală, se intenționează implementarea revitalizării.

În urma analizei indicatorilor cantitativi și calitativi, a vizitelor în teren, precum și a discuțiilor cu locuitorii zonei, s-a decis realizarea programului pe toată zona Malinovca și intervenirea cu măsuri conform necesităților și potențialului acesteia. Prin urmare zona de revitalizare include 3028 locuitori și cuprinde o suprafață de 111 ha.

În determinarea zonei de revitalizare au fost stabilite următoarele argumente:

- zona de revitalizare concentrează cele mai multe fenomene sociale negative, însoțite de alte fenomene economice, de mediu, spațial-funcționale;
- zona de revitalizare este zona cu cea mai mare concentrare a blocurilor de locuințe cu 2 – 5 etaje;
- prezența instituțiilor publice – în zona de revitalizare este amplasată o instituție de învățământ - Colegiul Agroindustrial din Rîșcani.
- prezența spațiilor verzi;
- potențialul economic;
- existența în zona de revitalizare a liderilor locali care au deschiderea de a contribui la dezvoltarea zonei și implicarea locuitorilor în soluționarea problemelor locale.

III. ANALIZA PROFUNDĂ A ZONEI DE REVITALIZARE URBANĂ

3.1. Descrierea zonei de revitalizare urbană

Analiza aprofundată ține de cercetarea complexă a problemelor, identificarea necesităților de revitalizare în baza resurselor zonei de revitalizare. În acest capitol sunt prezentate cauzele fenomenelor negative din zona de revitalizare, sub toate aspectele: social, economic, spațial-funcțional, tehnic. Scopul acestui diagnostic este de a studia amănunțit problemele din sectorul dat și de a identifica posibile soluții care vor sta la baza proiectelor PRU.

Pentru întocmirea analizei aprofundate au fost folosite diverse surse: Direcția pentru Statistică a raionului Rîșcani, Direcția Asistență Socială, Agenția Ocupării Forței de Muncă Rîșcani, ÎM „Gospodăria Comunală Rîșcani”.

A fost creată Comisia Consultativă, care a reprezentat instrumentul principal de dialog cu locuitorii zonei de revitalizare, mai mult decât atât ședințele Comisiei au contribuit la consolidarea relațiilor dintre instituțiile din zonă, locuitorii și echipa Comitetului de Coordonare.

Comisia Consultativă este formată din 13 membri, locuitori ai zonei de revitalizare inclusiv și reprezentanți ai instituțiilor publice, consilieri și societatea civilă. Pentru aprecierea situației reale a zonei de revitalizare au fost efectuate vizite în teren și organizate 2 ședințe cu Comisia Consultativă în cadrul cărora au fost discutate problemele zonei, identificate necesitățile acesteia.

Toate acestea au servit drept premisă pentru identificarea ideilor de proiect, parte componentă al prezentului program.

Implicarea comunității a constituit un element cheie în elaborarea PRU. Ca rezultat al determinării zonei degradate din oraș și zonei de revitalizare, locuitorii zonei au fost implicați în elaborarea analizei aprofundate a ZR și a ideilor de proiecte de bază și complementare.

3.2. Analiza situației din anumite perspective

Zona de revitalizare a fost analizată conform următoarelor domenii: domeniul social, domeniul economic, domeniul de mediu, domeniul spațial-funcțional și cel tehnic.

3.2.1. Sfera socială

Sistemul social reprezintă baza analizei aprofundate a zonei de revitalizare. În baza datelor prezentate de Centrul Medicilor de Familie Rîșcani, Direcția asistență socială și protecția familiei Rîșcani, precum și Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Rîșcani, a fost realizată o analiză detaliată a indicatorilor sociali în zona Malinovca.

Conform informației obținute de la Direcția asistență socială și protecția familiei Rîșcani, în orașul Rîșcani există circa 6467 familii care beneficiază de asistență socială. Astfel, în zona de revitalizare locuiesc circa 52 familii social-vulnerabile cu copii până la 18 ani, ceea ce reprezintă aproximativ 17,17% din numărul total al populației zonei de revitalizare. În același timp, aproximativ 42 persoane beneficiază de asistență la domiciliu, ceea ce reprezintă circa 13,87% din numărul total la nivel de oraș și 200 de persoane sunt cu nevoi speciale în această zonă.

Conform datelor prezentate de Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Rîșcani, în orașul Rîșcani sunt înregistrați circa 109 șomeri, dintre care 39 sunt din zona de revitalizare, ceea ce reprezintă circa 36% din numărul total al șomerilor la nivel de oraș. Aceste valori sunt îngrijorătoare și reprezintă o problemă a zonei de revitalizare.

Necesități: Accesarea asistenței sociale este direct proporțională cu lipsa locurilor de muncă, dar și capacitatea populației de adaptare la condițiile în permanentă schimbare a economiei de piață. O soluție directă este stimularea investițiilor, dezvoltarea unui mediu confortabil pentru afaceri și nu doar în zona de revitalizare. Dezvoltarea noilor abilități și capacități profesionale a tinerilor, șomerilor este necesară pentru sporirea posibilității de angajare acestora în câmpul muncii, cu impact asupra reducerii fenomenului migrației în zonă.

Potențial: În zona de revitalizare pot fi implementate proiecte de dezvoltare a capacităților și abilităților șomerilor, persoanelor care beneficiază de asistența socială, fapt care va facilita ca persoanele respective să se încadreze în câmpul muncii.

De asemenea, implementarea proiectelor sociale poate să contribuie la soluționarea practică a problemelor concrete sociale ale zonei. Prin proiecte sociale instituțiile din zonă ar putea implica diferite categorii de persoane (tinerii, seniorii, persoanele dezavantajate, etc.) în diferite activități prin care să sporească capacitățile și interesul locuitorilor zonei de revitalizare.

3.2.2. Sfera economică

Conform analizei în sfera economică se atestă valori critice în zona de revitalizare. Numărul redus al agenților economici stagnează dezvoltarea sectorului dat. Locuitorii zonei de revitalizare sunt lipsiți de multiple servicii necesare. Există doar câteva magazine mici care comercializează produse alimentare de bază. Astfel, majoritatea locuitorilor din zonă sunt nevoiți să-și facă cumpărăturile și să se deservească în sectorul centru al orașului.

Necesități: Locuitorii din zonă au nevoie de o diversificare a ofertei în magazinele locale, dar și a paletei de servicii. Sunt necesare și sedii de bancă, o farmacie.

Potențial: Clădirile abandonate din localitate reprezintă un potențial economic care ar putea fi folosit de agenții economici din localitate, și nu numai.

3.2.2. Sfera de mediu

Analiza sferei de mediu al zonei de revitalizare este bazată pe calitatea aerului, a apelor de suprafață, pe existența spațiilor neautorizate de colectare a deșeurilor.

Factorii principali care influențează calitatea apelor sunt: rețeaua învechită de colectare și transport a deșeurilor menajere, evacuarea inefficientă a apelor uzate menajere și industriale din

oraș care prezintă pierderi, existența localităților care nu beneficiază de servicii de canalizare, tehnologia învechită de tratare a stației de epurare, folosirea necorespunzătoare a metodelor și mijloacelor de administrare a îngrășămintelor chimice sau a substanțelor fitosanitare. Acești factori afectează atât calitatea apelor de suprafață cât și pânza freatică prin depășirea limitelor admise pentru următorii indicatori: substanțe organice (CBO5, CCOCr) hidrogen sulfurat, amoniu.

Dintre numeroasele probleme pe care le are zona, deșeurile reprezintă una dintre cele mai mari surse de poluare și sunt o problemă cu impact major asupra mediului. Din lipsa unei infrastructuri și a gestionării propice, depozitele de deșeuri (gropi de gunoi) modifica peisajul și calitatea aerului din jur, poluează apele de suprafață și modifica fertilitatea și calitatea solului din jur.

Astfel, în zona de revitalizare deșeurile menajere sunt depozitate uneori pe terenuri sensibile (în apropierea locuințelor, a apelor de suprafață sau subterane). Depozitele nu sunt amenajate corespunzător pentru protecția mediului, depozitarea deșeurilor fiind necontrolată, deschisă, fără suprafață de nivelare, conducând la poluarea solurilor din zonă. Este o insuficiență a tomberoanelor pentru deșeuri menajere.

Necesități: Pentru asigurarea sănătății locuitorilor din zona de revitalizare este nevoie de o infrastructură corespunzătoare de gestionare a deșeurilor, asigurarea curățeniei străzilor, instalarea urnelor, evacuării regulate a deșeurilor menajere. De asemenea, este nevoie de o monitorizare constantă a calității aerului și realizare a măsurilor de protecție a mediului, mărirea și amenajarea spațiilor verzi și a terenurilor de joacă.

Potențial: Pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu o soluție ar fi extinderea, reabilitarea spațiilor verzi în zona de revitalizare. De asemenea, în cadrul instituțiilor de învățământ și chiar în rândul oamenilor poate fi lansată o campanie de conștientizare împotriva poluării aerului cu deșeuri, colectarea separată a deșeurilor și reciclarea acestora, care va conduce la schimbarea atitudinii lor față de mediul înconjurător.

3.2.3. Sfera spațial-funcțională

Zona de revitalizare include atât case la sol cât și blocuri cu 2 și 5 etaje. Sectorul este unul rezidențial, unde lipsesc practic toate facilitățile ce țin de agrement, recreere și spații publice. Majoritatea curților cartierelor blocurilor de locuințe nu au cunoscut intervenții de reabilitare pe parcursul ultimilor 30 de ani, fiind dominate de spații publice degradate și rețele ingineresti învechite. Există un teren de joacă pentru copii care este într-o stare deplorabilă și necesită a fi reparat. Prin urmare, în zona de revitalizare este necesară construcția și reconstrucția terenurilor

de joacă pentru copii, amenajarea spațiilor verzi. Spații verzi există în zonă, doar că nu sunt întreținute și îngrijite suficient. Mulți din arborii în vârstă au devenit periculoși pentru populație.

O problemă a zonei de revitalizare o reprezintă spațiul de lângă lacul orășenesc, care la moment se află într-o stare degradată și nu corespunde nevoilor de bază. Acest spațiu public posedă un potențial enorm nevalorificat care ar putea spori calitatea vieții locuitorilor și atractivitatea zonei.

Totodată, în zonă există doar un teren destinat activităților de sport, dar acesta nu corespunde necesităților și este într-o stare nesatisfăcătoare.

Necesități: Este necesară regenerarea și modernizarea complexă a cartierelor blocurilor de locuințe multietajate, prin lucrări complexe de amenajare a infrastructurii spațiilor publice a curților, căilor de acces și asigurare a măsurilor de eficiență energetică. În acest sens, este foarte important de sensibilizat locuitorii zonei pe marginea problemelor de infrastructură și la necesitate de creat asociații de locatari în blocuri, prin care se vor gestiona și soluționa problemele zonei. De asemenea, este nevoie de revalorificat și amenajat spațiile verzi și terenul de lângă lacul din zona.

Potențial: Infrastructura spațială există, dar în mare parte trebuie valorificată și regenerată. Prin proiecte investiționale pot fi create noi terenuri de joacă pentru copii, zone de agrement și amenajarea spațiilor verzi din zonă, inclusiv mobilierul urban. Urmând o asemenea abordare, zona va deveni mai verde, mai accesibilă pentru pietoni, mai curată și mai sigură.

3.2.4. Sfera tehnică

Un potențial important al zonei de revitalizare este conexiunea de transport public. Zona dispune de o conexiune rutieră cu toate zonele orașului.

Cea mai mare provocare a zonei ține de infrastructura tehnico edilitară de bază, în special acoperirea zonei cu servicii de canalizare. Întrucât zona de revitalizare este o zonă unde sunt mai multe case la sol, rețeaua de canalizare există doar pentru blocuri.

De asemenea, o problemă sensibilă a zonei este existența două poduri care la moment sunt într-o stare nesatisfăcătoare și prezintă pericol pentru trecători.

Necesități: Este necesar a soluționa problemele de infrastructură prioritară ca extinderea rețelelor de canalizare în zonă. La fel este nevoie de reabilitarea stațiilor de așteptare din zonă și reabilitarea podurilor pentru siguranța cetățenilor din zonă și celor din localitate.

Potențial: O infrastructură fizică reabilitată va facilita dezvoltarea economică și atragerea investițiilor, atât în zonă, cât și în întreaga localitate. De asemenea va spori accesibilitatea locuitorilor la sistemul de servicii publice în oraș.

IV. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE A ZONEI DE REVITALIZARE

VIZIUNEA DE DEZVOLTARE A ZONEI DE REVITALIZARE

În urma implementării Programului de Revitalizare Urbană a orașului Rîșcani, Zona Malinovca va fi un spațiu atractiv și amenajat ce va corespunde necesităților de recreere, socializare și promovare a modului sănătos de viață, va fi îmbunătățită infrastructura urbană, ceea ce va duce la creșterea gradului de confort pentru toți locuitorii din localitate.

OBIECTIVUL GENERAL:

Transformarea zonei de revitalizare într-un spațiu confortabil care va spori calitatea vieții oamenilor.

OBIECTIVELE SPECIFICE:

O.S.1 Sporirea incluziunii sociale și a activismului civic în zona de revitalizare urbană.

O.S.2 Modernizarea infrastructurii din zona de revitalizare prin amenajarea și dotarea spațiilor publice și de agrement pentru stimularea și asigurarea interacțiunii comunitare.

O.S 3 Facilitarea dezvoltării socio-economice a zonei de revitalizare.

V. PROIECTELE DE REVITALIZARE URBANĂ ÎN ZONA MALINOVCA

Proiectele de revitalizare urbană reprezintă intervenții și măsuri de soluționare a problemelor zonei de revitalizare, în scopul realizării obiectivelor și a scopului de revitalizare.

Proiectele de revitalizare se împart în două categorii:

- Proiecte de bază reprezintă activitățile și intervențiile planificate detaliat pentru realizarea scopului propus;

- Proiecte complementare sunt acțiuni planificate la general pentru a fi realizate în zona de revitalizare.

5.1.PROIECTE DE BAZĂ

Nr. proiectului	1
Titlul proiectului	Îmbunătățirea sistemului de gestionare a deșeurilor menajere
Obiectivul specific	OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Proiectul prevede reabilitarea și modernizarea a 4 (patru) platforme de colectare a deșeurilor menajere în curțile blocurilor de locuințe și în cartierele zonei de revitalizare, acestea fiind situate pe locul amplasării

	<p>spațiilor de colectare vechi care au degradat în timp. Platformele de colectare a deșeurilor menajere vor fi de tip închis, având acoperiș și gard de protecție. De asemenea, în preajma platformelor vor fi efectuate lucrări de înverzire și de sădire a arborilor și arbuștilor. În curțile blocurilor de locuințe unde nu există posibilitatea creării platformelor de colectare noi, proiectul prevede achiziționarea pubelelor suplimentare. Proiectul include o componentă soft care conține activități privind consolidarea interacțiunii între membrii comunității locale prin organizarea activităților de salubritate și întreținere, precum și activități educaționale privind promovarea colectării separate a deșeurilor.</p>
Costul estimativ	800 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Fonduri naționale • Surse externe
Rezultate estimate	Platforme de colectare a deșeurilor menajere reabilitate și noi.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Numărul de platforme pentru colectarea deșeurilor menajere modernizate; - Numărul pubelelor suplimentare.

Nr. proiectului	2
Titlul proiectului	Amenajarea zonei de promenadă și reabilitarea plajei din orașul Rîșcani
Obiectivul specific	OS 1; OS 2; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Prin acest proiect se propune creșterea atractivității spațiului de recreere pentru locuitorii orașului și pentru

	<p>cei care tranzitează zona. Se dorește ca zona de recreere să fie un spațiu destinat tuturor categoriilor de vârstă, cu destinația de parc de odihnă, relaxare și plimbare. Se propune realizarea unor compoziții care să ducă la îmbunătățirea calității mediului prin plantarea unui număr semnificativ de arbori/arbuști/specii floricole, montarea de mobilier stradal (bănci, coșuri, stâlpi de iluminat). În concluzie se va căuta soluția optimă prin care, într-un mod armonios, toate obiectivele urmărite să fie atinse și locuitorii să beneficieze de o infrastructură modernă de petrecere a timpului în aer liber.</p> <p>Zona reprezintă o atracție turistică, deoarece în apropiere se află Muzeul de istorie și etnografie, Biserica ortodoxă Adormirea Maicii Domnului, ctitorită de boierul Gheorghe Rîșcanu-Derojinski.</p>
Costul estimativ	2 500 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Fonduri naționale
Rezultate estimate	O plajă renovată și o zonă de promenadă accesibilă pentru toate categoriile de cetățeni. Creșterea nivelului de atractivitate a zonei.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - O zonă amenajată - Numărul cetățenilor de diferite categorii; - Numărul de activități în zonă; - Cel puțin un agent economic
Nr. proiectului	3
Titlul proiectului	Sporirea securității locuitorilor zonei de revitalizare
Obiectivul specific	OS 1; OS 2
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare

	Studenții și profesorii Colegiului Agroindustrial din Rîșcani
Descrierea proiectului	Proiectul prevede restaurarea și pavarea trotuarelor; Identificarea sectoarelor cu flux ridicat de circulație pentru coordonarea și amplasarea trecerii de pietoni; Instalarea indicatoarelor de viteză, sensibilizarea opiniei publice.
Costul estimativ	500 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Fonduri naționale
Rezultate estimate	Cetățeni informați despre importanța siguranței în trafic; Cetățeni instruiți privind regulile de circulație; Sporirea nivelului de securitate personală și securitatea în traficul rutier.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Un număr redus al accidentelor rutiere; - Cel puțin 10 indicatoare și semne rutiere instalate; - Cel puțin 3 străzi cu marcaje rutiere; - Cel puțin o trecere de pietoni amenajată.

Nr. proiectului	4
Titlul proiectului	Îmbunătățirea și construcția rețelelor de canalizare în zona de revitalizare
Obiectivul specific	OS 1; OS 2; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Proiectul prevede construcția și renovarea rețelelor de canalizare în zona de revitalizare. În urma implementării proiectului toți locuitorii din zonă vor fi conectați la

	canalizarea centralizată deservită de ÎM „Gospodăria Comunală Rîșcani”
Costul estimativ	3 000 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Fonduri naționale • Fonduri externe • Contribuția locuitorilor
Rezultate estimate	Îmbunătățirea condițiilor de trai a locuitorilor din zonă
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Proiect tehnic elaborat; - Rețea de canalizare construită; - Locuitori conectați la rețelele de canalizare.

Nr. proiectului	5
Titlul proiectului	Lucrări de reparație a străzii Comarova
Obiectivul specific	OS 2; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Proiectul prevede efectuarea lucrărilor de reparație a străzii menționate și implicarea locuitorilor zonei în activități de salubritate, înverzire.
Costul estimativ	3 000 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Fonduri naționale • Fonduri externe • Contribuția locuitorilor prin amenajarea spațiilor verzi
Rezultate estimate	Îmbunătățirea condițiilor de trai a locuitorilor din zonă
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Km de drum reabilitat; - Implicarea cetățenilor în amenajarea spațiilor verzi.

Nr. proiectului	6
Titlul proiectului	Amenajarea terenurilor de joacă din zona de revitalizare
Obiectivul specific	OS 1; OS 2; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	<p>Proiectul oferă copiilor posibilitatea diversificării activităților. Terenul de joacă reprezintă unul din cele mai importante spații pentru viața copiilor. Abilitățile sociale și motorice, pe care copiii le dezvoltă pe terenurile de joacă, au repercursiuni pe tot parcursul vieții. Prin urmare, utilajele de joacă nu servesc doar pentru distracție, ci sunt valoroase și din punct de vedere pedagogic.</p> <p>Amenajarea unui teren de joacă va contribui la confortul psihologic al familiilor tinere.</p>
Costul estimativ	500 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Fonduri naționale • Fonduri externe
Rezultate estimate	Terenul de joacă va asigura un spațiu modern și necesar pentru a dezvolta abilitățile copiilor și pentru îmbunătățirea aspectului zonei.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Numărul terenurilor renovate; - Numărul copiilor și părinților care își vor petrece timpul liber.

Nr. proiectului	7
-----------------	---

Titlul proiectului	Sportul apropie și unește
Obiectivul specific	OS 1; OS 2; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	<p>Tânăra generație are necesitatea de a beneficia de servicii de agrement tot mai diversificate. În categoria serviciilor de agrement un loc tot mai important îl ocupă cele sportive, în strânsă concordanță cu conștientizarea pe scară largă a rolului pozitiv pe care îl au mișcarea și sportul în dezvoltarea armonioasă, fizică și psihică a copilului. În țara noastră activitățile sportive încep să ia amploare, dat fiind recunoscută importanța pe care o are sportul în asigurarea stării de sănătate a copiilor. În acest context, activitățile sportive se impun a fi practicate într-un cadru adecvat și special amenajat cu această destinație, iar în localitatea noastră nu există suficiente terenuri de sport multifuncționale care să răspundă cerințelor populației.</p> <p>Pornind de la caracteristicile ambientale ale zonei, terenul de sport propus va avea un colorit viu, dinamic și atrăgător. Realizarea terenului de sport multifuncțional va fi făcută în spațiul existent, destinat activității sportive, utilizându-se materiale și produse de înaltă generație, nefiind utilizate substanțe și produse chimice cu impact negativ asupra mediului ambiant. Prin dotarea propusă a stadionului se va realiza, la nivel ridicat, mișcarea și sportul. Amenajarea terenului de sport va duce la creșterea nivelului ambiental.</p>
Costul estimativ	300 000 MDL

Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Fonduri naționale • Fonduri externe • Contribuția Colegiului Agroindustrial Rîșcani
Rezultate estimate	Stadionul va împrieteni copii, adolescenții de diferite vârste având un teren de sport multifuncțional modernizat
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Un stadion renovat; - Numărul cetățenilor de diferite categorii care își vor petrece timpul liber; - Numărul studenților care vor beneficia de stadion.

Nr. proiectului	8
Titlul proiectului	Stimularea inițiativelor civice
Obiectivul specific	OS 1
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Bugetul inițiativelor civice este un program de granturi destinat locuitorilor orașului Rîșcani. Prin bugetul civic, Primăria va finanța și implementa proiecte locale dezvoltate de către cetățenii localității. Scop principal este de a mobiliza populația și a facilita implicarea în viața comunității, în special soluționarea unor probleme cu care se confrunta rezidenții zonei.
Costul estimativ	100 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local

Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Încurajarea implicării civice; - Crearea spiritului comunitar; - Promovarea voluntariatului.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Cel puțin 3 inițiative finanțate și implementate; - Cel puțin 1 inițiativă implementată în zona de revitalizare - Cel puțin 5 voluntari implicați din ZR

Nr. proiectului	9
Titlul proiectului	Diversificarea activităților extrașcolare și promovarea voluntariatului printre tineri
Obiectivul specific	OS 1
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Tinerii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	<p>Proiectul presupune valorificarea potențialului instituției din zona de revitalizare „Colegiul Agroindustrial din Rîșcani” și anume renovarea și amenajarea unui laborator inovativ și modern de chimie și biologie care ar facilita sporirea gradului de satisfacție al tinerilor din zonă.</p> <p>Proiectul oferă spațiu de valorificare a timpului liber pentru tinerii studenți al colegiului. Prin diverse proiecte de voluntariat ei vor fi implicați în soluționarea creativă a unor probleme ale comunității, își vor face noi prieteni, vor forma noi valori și vor acumula experiență utilă.</p>
Costul estimativ	200 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local

	<ul style="list-style-type: none"> • Buget național • Buget extern • Contribuția Colegiului Agroindustrial Rîșcani
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea eficientă a timpului de învățare și cel liber; - Dezvoltare personală; - Experiență utilă la obținerea unui loc de muncă; - Dobândirea de noi cunoștințe și abilități; - Prietenii valoroase; - Formarea de contacte utile și cunoașterea factorilor de decizie din comunitate; - Asumarea și gestionarea de responsabilități; - Deprinderea lucrului în echipă.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Chestionare privind gradul de satisfacție al tinerilor; - Numărul de ore de biologie și chimie petrecute în laborator; - Numărul de experimente ; - Numărul de activități în care sunt încadrați tinerii.

Nr. proiectului	10
Titlul proiectului	Renovarea și amenajrea parcului cu destinație de dendrarium din zona Malinovca
Obiectivul specific	OS 1; OS 2; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare

Descrierea proiectului	Proiectul presupune desfășurarea acțiunilor de salubritate și amenajarea a zonei prin plantare arborilor și arbuștrilor, florilor pentru reducerea poluării aerului și a zonei cu implicarea locuitori și studenților; Instalarea foișoarelor, băncilor și a urnelor pentru deșeuri.
Costul estimativ	500 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget național • Buget extern • Contribuția cetățenilor prin voluntariat • Contribuția Colegiului Agroindustrial Rîșcani
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea și promovarea identității zonei Malinovca; - Creșterea gradului de socializare între cetățeni; - Crearea aspectului estetic al zonei.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Numărul de cetățeni implicați; - Numărul de foișoare, bănci și urne instalate; - Numărul de arbori și arbuști sădiți; - Numărul cetățenilor implicați.

Nr. proiectului	11
Titlul proiectului	Târg de carriere organizat în Colegiul Agroindustrial din Rîșcani
Obiectivul specific	OS 1; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca, Colegiul Agroindustrial din Rîșcani
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani

	Colegiul agroindustrial din Rîșcani
Grupurile țintă	Tinerii din localitate
Descrierea proiectului	Târgul de cariere va fi organizat sub forma ziua ușilor deschise, unde fiecare doritor poate vizita colegiul și discuta cu profesorii. La fel, la târg vor fi invitați partenerii de business și potențialii angajatori, care vor putea identifica cei mai competenți specialiști formați în cadrul colegiului.
Costul estimativ	20 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget național • Contribuția Colegiului Agroindustrial Rîșcani
Rezultate estimate	- Promovarea profesiilor conform cererii pe piață
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Numărul agenților economici participanți; - Numărul de tineri specialiști participanți; - Numărul de tineri angajați în câmpul muncii.

Nr. proiectului	12
Titlul proiectului	Crearea Asociației locatarilor blocurilor de pe str. Trandafirilor
Obiectivul specific	OS 1; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii blocurilor
Descrierea proiectului	Proiectul are ca scop promovarea implicării cetățenilor în soluționarea problemelor comunitare, asociația de locatari fiind principalul actor din zonă.

	<p>Activitățile proiectului sunt:</p> <p>1. Desfășurarea activităților de informare și conștientizare a locuitorilor privind avantajele creării asociației de locatari;</p> <p>Crearea asociației, elaborarea statutului și regulamentului de activitate;</p> <p>4. Elaborarea planului de activitate al asociației.</p>
Costul estimativ	30 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Voluntariat
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea Nr.ui de grupuri de inițiative în zonă; - Consolidarea comunității pentru soluționarea problemelor comune;
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Asociația creată / înregistrată cu succes; - Nr. de proiecte implementate cu suportul membrilor asociației

Nr. proiectului	13
Titlul proiectului	Reabilitarea podurilor
Obiectivul specific	OS 1; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei și a orașului
Descrierea proiectului	Proiectul are ca scop reabilitarea podurilor din zonă pentru siguranța cetățenilor din zonă și celor din localitate.
Costul estimativ	500 000 MDL

Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget extern
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - 2 poduri reabilitate; - Consolidarea comunității pentru soluționarea problemelor comune și atragerea investițiilor;
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - 2 poduri reabilitate; - Nr. de proiecte implementate cu suportul bugetului extern

Nr. proiectului	14
Titlul proiectului	Instalarea pavajului
Obiectivul specific	OS 1; OS 3
Localizarea	Zona de revitalizare Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei
Descrierea proiectului	Proiectul are ca scop îmbunătățirea infrastructurii.
Costul estimativ	500 000 MDL
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget extren
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> - Trotuare reabilitate; - Consolidarea comunității pentru soluționarea problemelor comune;
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului revitalizării	<ul style="list-style-type: none"> - Nr. Trotuarelor pavate din zona de revitalizare

5.2.PROIECTE COMPLEMENTARE

Nr. proiectului	A
Titlul proiectului	Amenajarea stațiilor de așteptare în zona Malinovca
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei
Descrierea proiectului	Proiectul presupune amenajarea stațiilor de așteptare în zona Malinova pentru a spori securitatea personală și a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor.
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget extern

Nr. proiectului	B
Titlul proiectului	Amenajarea infrastructurii urbane în zona de revitalizare
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei
Descrierea proiectului	Activitatea presupune reabilitarea infrastructurii zonei – căile de acces, locurile de parcare, rețeaua de apă și canalizare.
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget extern

Nr. proiectului	C
Titlul proiectului	Amenajarea locurilor de comerț
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei

Descrierea proiectului	Proiectul presupune amenajarea unor locuri de comerț pentru micii producători. Activitatea are ca scop susținerea micilor producători și oferirea accesului locuitori din zonă la servicii.
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget extern • Contribuția agenților economici din zonă și localitate

Nr. proiectului	D
Titlul proiectului	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuit
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii blocurilor
Descrierea proiectului	Proiectul presupune renovarea fațadei blocurilor de locuit pentru a reduce consumul energiei electrice și emisiile de CO ₂ , de asemenea se va îmbunătăți aspectul clădirilor și calitatea vieții locuitorilor zonei
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget extern • Contribuția locuitorilor

Nr. proiectului	E
Titlul proiectului	Deschiderea unui centru multifuncțional
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei
Descrierea proiectului	Proiectul presupune atragerea unor investitori privați care prin cooperare cu APL vor aduce facilități publice în

	zonă: farmacie, cantină socială, centru de divertisment etc.
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget extern • Buget privat

Nr. proiectului	F
Titlul proiectului	Construcția sistemului de canalizare
Instituția responsabilă	Primăria orașului Rîșcani
Grupurile țintă	Locuitorii zonei
Descrierea proiectului	Proiectul presupune conectarea la rețeaua de canalizare a tuturor locuitorilor zonei de revitalizare
Sursa de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> • Buget local • Buget extern • Buget privat

VI. CADRUL FINANCIAR

Cadrul financiar al Programului este unul estimativ, acesta fiind supus diferitor tipuri de riscuri. Argumentarea în acest sens este existența unui număr mare de factori de incertitudine în privința accesării surselor externe, a planurilor detaliate privind implementarea proiectelor, gradul de maturitate a unor proiecte incluse în PRU, precum și incapacitatea de a estima cu exactitate gradul potențial de implicare în procesul de revitalizare a partenerilor externi.

Tabelul 8. Cadrul financiar al PRU

	Surse publice			Surse private	Suma, lei
	Proprii (BL)	Naționale	Externe		
Proiecte de bază	3 150 000	3 850 000	5 500 000	-	12 500 000
Proiecte complementare	4 000 000	5 000 000	20 000 000	1 000 000	30 000 000
Total	7 150 000	8 850 000	25 500 000	1 000 000	42 500 000

VII. IMPLEMENTAREA ȘI MANAGEMENTUL PROGRAMULUI DE REVITALIZARE

Sistemul de management al Programului de Revitalizare a Zonei Malinova se constituie din următoarele structuri:

- ✓ Primăria orașului Rîșcani are rolul de instituție coordonatoare a procesului de implementare a Programului de revitalizare. În cadrul primăriei a fost creat Comitetul de Coordonare (primar, viceprimarul responsabil de problemele sociale și infrastructură, arhitect și responsabilul de revitalizare urbană), care va fi organul responsabil de implementare.
- ✓ Persoana responsabilă de revitalizarea urbană este coordonatorul procesului implementării programului. Persoana coordonatoare va fi responsabilă de:
  - Coordonarea și monitorizarea programului, inclusiv pregătirea planurilor anuale de acțiune a programului, după caz;
  - Conlucrarea cu Comisia Consultativă pentru a asigura implicarea rezidenților în procesul de implementare;
  - Raportare anuală sub forma notelor informative publice (sau alte forme de comunicare și canale) inclusiv către Consiliul Local;
  - Adaptarea programului la necesitățile reale din zona de revitalizare prin consultarea Comisiei Consultative și ale Comitetului de Coordonare;
  - Informarea și propunerea modificărilor pentru aprobare de către Consiliul Local Rîșcani;
  - Colaborarea cu diverse direcții, structuri și specialiști din cadrul primăriei pentru asigurarea bunei implementări a programului.

Comisia Consultativă este grupul intersectorial cu rolul de a asigura consultarea rezidenților și tuturor părților interesate privind procesul de implementare. Mai mult decât atât, prin intermediul liderilor locali, Comisia va încuraja și facilita implicarea partenerilor locali, dar mai ales a locuitorilor în acțiuni concrete de revitalizare, prin contribuții proprii sub formă de efort, în natură, contribuție financiară etc.

Consiliul Local Rîșcani reprezintă organul reprezentativ al orașului care aprobă Programul, aprobă bugetul anual al orașului (inclusiv surse pentru implementarea programului).

Partenerii procesului reprezintă instituții socio-culturale din oraș, antreprenori locali și alte părți interesate în procesul de revitalizare. Rolul partenerilor este de contribui la implementarea eficientă programului prin: contribuții financiare și în natură; participarea la procesul decizional (la discuții și ședințe ale Comisiei Consultative); promovarea procesului la nivel local și raional / național etc. Printre partenerii de bază ai procesului de revitalizare se numără:

- Consiliul Raional Rîșcani
- Biblioteca, Muzeul de istorie și etnografie, Casa de Cultură Rîșcani

La nivel național, procesul de revitalizare urbană este coordonat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, prin dezvoltarea cadrului normativ. La nivel regional, Agenția de Dezvoltare Regională Nord reprezintă partenerul de bază pentru or. Rîșcani în facilitarea procesului de revitalizare urbană, prin suportul în implementarea programului.

VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ

Monitorizarea reprezintă observarea procesului de implementare a programului și înregistrarea stării sale schimbătoare pentru a obține cunoștințe despre cursul acestuia. Sistemul de monitorizare al Programului trebuie să permită măsurarea obiectivă a indicatorilor la intervalele de timp stabilite, datorită cărora va fi posibilă evaluarea eficacității proiectelor implementate dar și luarea măsurilor de ajustare și corectare.

Scopul monitorizării proceselor de revitalizare în oraș este de a furniza informații pe baza cărora se evaluează progresul activităților și se verifică direcția schimbărilor la care se dorește procesul.

Monitorizarea permite identificarea abaterilor în implementarea programului. De asemenea, asigură conformitatea proiectului cu obiectivele aprobate anterior și îndeplinește funcția de control intern, inclusiv evaluarea eficacității și oportunitatea punerii în aplicare a acțiunilor individuale privind programul, și evaluarea finală - verificarea dacă obiectivele stabilite au fost atinse.

Monitorizarea implementării programului se va baza pe un set de indicatori stabiliți pentru fiecare obiectiv specific aparte.

Tabelul 9. Obiectivele specifice și indicatorii de rezultat

--	--

Obiectivele revitalizării	Indicatori de rezultat
<i>O.S. 1 Sporirea incluziunii sociale și a activismul civic în zona de revitalizare urbană;</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Numărul activităților comunitare implementate</i> ➤ <i>Numărul activităților de voluntariat</i>
<i>O.S. 2 Modernizarea infrastructurii din zona de revitalizare prin amenajarea și dotarea spațiilor publice și de agrement pentru stimularea și asigurarea interacțiunii comunitare;</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Numărul de spații publice amenajate</i> ➤ <i>Numărul de intervenții în ZR</i>
<i>O.S. 3 Facilitarea dezvoltării socio-economice a zonei de revitalizare.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Numărul activităților realizate privind creșterea atractivității economice a ZR</i>

Instituția responsabilă de monitorizarea și evaluarea programului este primăria or. Rîșcani, prin intermediul persoanei responsabile de revitalizarea urbană. Actele de monitorizare vor fi întocmite anual în baza raportării proiectelor.

La evaluarea finală va fi elaborat un Raport de evaluare a PRU, care va fi prezentat Consiliului orășenesc. Iar toate informațiile și constatările reflectate în raport vor servi drept bază la luarea unor decizii în privința actualizării documentului existent, sau lansării unui nou proces de elaborare a PRU.

ANEXE

DISPOZIȚIE nr. 110

din 02.08.2022

**„Cu privire la procesul de elaborare a
Programului local de revitalizare urbană 2022”**

În conformitate cu art. 29 alin.(1), (2), art.32 alin.(1) al Legii privind administrația publică locală nr. 436/2006, întru necesitatea organizării și petrecerii concursului în elaborarea și actualizarea Programului de Revitalizare Urbană 2022 în cadrul proiectului ”Dezvoltare urbană sustenabilă în Regiunea de Dezvoltare Nord”

DISPUN:

1. Se constituie Comitetul de coordonare a procesului de elaborare și actualizare a Programului local de revitalizare urbană 2022, după cum urmează:
Bogatico Victor, primarul orașului Rîșcani
Țurcan Tamara, contabil-șef al Primăriei orașului Rîșcani
Melnic Sorin, arhitect-șef al Primăriei orașului Rîșcani
Pîntea Anna, specialist al Primăriei orașului Rîșcani
Tulicii Serghei, specialist principal, economist al Primăriei orașului Rîșcani
Coțuc Oleg, consilier orășănesc
Țurcan Denis, consilier orășănesc
2. Se desemnează responsabil pentru coordonarea activităților procedurii pentru realizarea prezentei dispoziții, dna Pîntea Anna, specialist al Primăriei orașului Rîșcani.
3. Controlul asupra executării prezentei dispoziții mi-l asum.

Primarul orașului Rîșcani

Victor Bogatico

DECIZIA Nr. 05/06

din 11 august 2022

**„Cu privire la aprobarea Consiliului de
coordonare pentru elaborarea Planului
de Revitalizare Urbană a orașului Rîșcani,,**

În temeiul art. 14 alin. (1), (2), lit. (p); art. 17 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legii nr.239 /2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârii Guvernului 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice,

Consiliul orașenesc Rîșcani, DECIDE:

1. Se aprobă Comitetul de coordonare a procesului de elaborare a Programului Local de Revitalizare Urbană, după cum urmează;

Bogatico Victor, primarul orașului Rîșcani
Țurcan Tamara, contabil-șef al Primăriei orașului Rîșcani
Melnic Sorin, arhitect-șef al Primăriei orașului Rîșcani
Pîntea Anna, specialist al Primăriei orașului Rîșcani
Tuliciei Serghei, specialist principal, economist al Primăriei orașului Rîșcani
Coțuc Oleg, consilier orașenesc
Turcan Denis, consilier orașenesc

2. Se desemnează responsabil pentru coordonarea activităților procedurii pentru realizarea prezentei decizii, dna Pîntea Anna, specialist al Primăriei orașului Rîșcani.

3. Controlul executării prezentei decizii se pune în sarcina Primarului orașului Rîșcani.

Președintele ședinței

Anatolii CUCU

Contrasemnat:

Secretarul

Consiliului orașenesc Rîșcani

Marina RABEI

PROCESUL-VERBAL nr. 1

al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană al orașului Rîșcani

Data: 02.08.2022

Locația: or. Rîșcani, Primăria orașului Rîșcani

Participanți: conform listei de semnături

Ordinea de zi: conform agendei

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Anna Pîntea au avut un cuvânt de salut către participanți, după care fiecare dintre aceștia s-au prezentat și au vorbit despre așteptările din urma implementării suportului tehnic.

2. Anna Pîntea a prezentat conceptul de revitalizare urbană în Republica Moldova și Programul local de revitalizare urbană în cadrul apelului suport metodologic – Revitalizarea Urbană 2022, la fel s-au dat explicații despre rolul Comitetului de coordonare, necesitatea creării acestuia și implicării locuitorilor.

3. Participanții ședinței s-au implicat foarte activ la etapa discuțiilor problemelor (cauzelor acestora), necesităților și a potențialului de dezvoltare. Ca probleme importante au fost menționate: accesele pietonale și rutiere în stare deplorabilă, lipsa zonelor de recreere pentru tineri și vârstnici, lipsa locurilor de joacă pentru copii, lipsa spațiilor sportive, lipsa platformelor de colectare și sortare a deșeurilor, lipsa locurilor de parcare, precum și problema clădirilor abandonate și a spațiilor verzi neamenajate. Un accent deosebit a fost pus pe starea instituțiilor publice din zonă (baza tehnico-materială a acestora).

4. Participanților a fost prezentată tema de acasă, care constă în identificarea altor probleme și necesități ale zonei de revitalizare și discutarea acestora cu locuitorii din zonă.

S-a decis:

1. Crearea Comitetului de coordonare a procesului de elaborare a Programului de Revitalizare Urbană al orașului Rîșcani.

2. Organizarea ședinței următoare a Comitetului de coordonare pentru data de 13.09.2022.

Întocmit de: Anna Pîntea, persoană responsabilă de procesul de revitalizare urbană în orașul Rîșcani

PROCESUL-VERBAL nr. 2

al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană al orașului Rîșcani

Data: 13.09.2022

Locația: or. Rîșcani, Primăria orașului Rîșcani

Participanți: conform listei de semnături

Ordinea de zi: conform agendei

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Doamna Mariana Cebotari a venit cu un cuvânt de salut unde a menționat importanța elaborării PRU în orașul Rîșcani.

2. Doamna Mariana Cebotari și domnul Alexandru Latco au explicat membrilor Comitetului de coordonare despre calculul și analiza indicatorilor selectați și delimitarea localității pe zone, pentru efectuarea analizei complete a acestora.

3. Membrii Comitetului de coordonare au stabilit indicatorii utilizați în analiza sectoarelor orașului.

S-a decis:

1. Stabilirea indicatorilor în analiza sectoarelor orașului.
2. Definitivarea Analizei aprofundate a zonei de revitalizare conform problemelor, necesităților și resurselor identificate de către membrii Comitetului de coordonare.
3. Organizarea ședinței următoare a Comitetului de coordonare pentru data de 03.11.2022.

Întocmit de: Anna Pîntea, persoană responsabilă de procesul de revitalizare urbană în orașul Rîșcani

PROCESUL-VERBAL nr. 3

al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană al orașului Rîșcani

Data: 03.11.2022

Locația: or. Rîșcani, Primăria orașului Rîșcani

Participanți: conform listei de semnături

Ordinea de zi: conform agendei

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Anna Pîntea a venit cu un cuvânt de salut către membrii Comitetului de coordonare unde a menționat importanța PRU al orașului Rîșcani și scopul de a asigurării vizibilității și promovării procesului de revitalizare urbană.

2. În urma stabilirii indicatorilor și efectuarea analizei orașului a fost stabilită zona de revitalizare..

3. Membrii Comitetului de coordonare au propus un șir de proiecte care vor putea fi realizate în urma aprobării Planului de revitalizare urbană a localității.

4. Domnul Victor Bogatico, primarul orașului Rîșcani a mulțumit participanților pentru prezență și implicare activă în cadrul ședinței, exprimându-și încrederea că pe parcursul anului 2022, activitățile dedicate promovării procesului de revitalizare urbană vor spori activismul civic și implicarea comunitară în zona de revitalizare Malinovca.

S-a decis:

1. De a propune Consiliului local de a aproba Planul de Revitalizare Urbană al orașului Rîșcani.

Întocmit de: Anna Pîntea, persoană responsabilă de procesul de revitalizare urbană în orașul Rîșcani